

הַלְכַתָּא לְמִשְׁיחָא בְדַף הַיּוֹמִי

מסכת יומא

תוכן

- א. בכל יום תורמין את המזבח בקריאת הגבר או סמוך לו בין לפניו בין לאחריו וביום הכפורים מחצות וברגלים מאשמורה הראשונה.....1
- ב. אברים שפקעו מעל גבי המזבח קודם הצות יחזיר ומועלין בהן לאחר הצות לא יחזיר ואין מועלין בהן.....2
- ג. עמדו כהנים לעבודתכם ולוים לדוכנכם וישראל למעמדכם והיה קולו נשמע בשלש פרסאות.....2

דף כ.

א. בכל יום תורמין את המזבח בקריאת הגבר או סמוך לו בין לפניו בין לאחריו וביום הכפורים מחצות וברגלים מאשמורה הראשונה

הרמת הדשן¹ מעל המזבח בכל יום מצות עשה שנאמר והרים את הדשן, והיא עבודה מעבודות כהונה

אימתי תורמין הדשן בכל יום, משיעלה עמוד השחר² שזהו עיקר הזמן של קריאת התרנגול והמכריז הכריז בזמן הזה – עמדו כהנים לעבודתכם ולוים לדוכנכם וישראל למעמדכם³, וי"א⁴ שעיקר מצותה בלילה מעט קודם עמוד השחר.

ביום הכפורים מחצות הלילה מפני שכל העבודות הוטלו על הכה"ג מקדימין כדי שיהיה לו ריוח בין עבודה לעבודה, וברגלים דיש הרבה מישראל והרבה קרבנות מתחלת שליש אמצעי של לילה, מאשמורה הראשונה שמפני ריבוי הקרבנות היה הרבה דשן והיו צריכין זמן רב לפנותם ברגלים.

¹ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ב הלכה י יא

² ולהלן עמוד ב איפליגו בנמ' רב ור' שילא דרב אמר קריאת הגבר היינו הכורז שמכריז עמדו כהנים לעבודתכם רב שילא אמר דהוי קריאת תרנגולא. והרמב"ם לא ביאר כלל מזה אלא סתם משיעלה עמוד השחר ולא ידעתי למה ואולי דמשמע ליה דאידי ואידי חד שיעורא הוא. לח"מ. אמנם עיין הר המוריה שם צ"ע שהקשה דלהלן כב. איתא בהדיא דעבודת לילה היא וכן הוא להלן כז: ועי' זבחים כ. כא: יעו"ש היטיב דמבואר שם שתרם בעוד לילה סמוך לקריאת הגבר סמוך לו מלפניו או מאחריו וע"ע תוס' יומא כז: בד"ה איכא דאמרי וכו' ותוס' שם לג. ד"ה אביי וכו' יעו"ש היטיב כמבואר שם דתרוה"ד היה רק בלילה ולא ביום. סוף דבר דברי רבינו צל"ע.

³ ערוך השולחן העתיד הלכות תמידין ומוספין סימן קד סעיף יא

⁴ תוס' יומא לג. ד"ה אביי ובלקוטי הלכות ו: עין משפט ר העמים כן אף בדעת הרמב"ם

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסכת יומא

ב. אברים שפקעו מעל גבי המזבח קודם חצות יחזיר ומועלין בהן לאחר חצות לא יחזיר ואין מועלין בהן

איברי העולה⁵ שפקעו מעל המזבח אם יש בהן ממש אפילו פקעו אחר חצות הלילה יחזיר, שנאמר על מוקדה על המזבח כל הלילה, ואם אין בהם ממש אפילו פקעו קודם חצות לא יחזיר, נתחרך הבשר ויבש עליהן כעץ ופקעו קודם חצות יחזיר, אחר חצות לא יחזיר. אבל אם ירצה רשאי להחזיר אולם אם נעשה אפר אסור להחזיר על המזבח שאין זה דרך כבוד⁶.

איברי⁷ העולה שפקעו מעל המזבח קודם חצות הלילה מועלין בהן, לאחר חצות אין מועלין בהן, אף על פי שפקעו קודם חצות כיון שהגיע חצות הלילה, נעשו כל האיברים כמי שנתאכלו ונעשו אפר.

דף כ:

ג. עמדו כהנים לעבודתכם ולזוים לדוכנכם וישראל למעמדכם והיה קולו נשמע בשלש פרסאות

חמשה עשר⁸ ממונין היו במקדש וכן ממנים לעולם על כל דבר מט"ו דברים אלו ממונה אחד, ואלו הן: (א) על הזמנים, (ב) על נעילת שערים, (ג) על השומרים, (ד) על המשוררים, (ה) על הצלצל עם שאר כלי שיר, (ו) על הפייסות, (ז) על הקנים, (ח) על החותמות (ט) על הנסכים, (י) על החולין, (יא) על המים, (יב) על מעשה לחם הפנים, (יג) על מעשה הקטורת, (יד) על מעשה הפרכת, (טו) על מעשה בגדי כהונה. ויש מוסיפים⁹ הממונה על הפקיע והוא מכין הפתילות.

כל אחד ואחד ממונים אלו תחת ידו אנשים הרבה, כדי להכין המלאכה שהוא ממונה עליה, זה שעל הזמנים הוא ואנשיו משמרים את הזמנים, כיון שיגיע עת הקרבן מכריז הוא או אחד מאנשיו ברשותו ואומר "עמדו כהנים

⁵ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ו הלכה ג

⁶ ערוך השולחן העתיד הלכות מעשה הקרבנות סימן עד סעיף יב

⁷ רמב"ם הלכות מעילה פרק ב הלכה יב על פי הגהת מעשה רקח וחר המוריה שם, ולכצמות דין אחר שאפי פקעו קודם חצות אין מחזירין ואין מועלין.

⁸ רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ז הלכה ב – ב

⁹ השנות הראב"ד שם ועיי"ש במפרשי הרמב"ם

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת יומא

לעבודה ולוים לדוכן וישראל למעמד" וכיון שישמע קולו יבוא כל אחד למלאכתו.

והיה עומד בהר הבית ומכריז¹⁰, והיה כופל ומשלש דשמא לא ישמעו בפעם הראשון. ואחר חצות היום היה מכריז לעבודת תמיד של בין הערבים.

¹⁰ ערוך השולחן העתיד הלכות בלי המקדש סימן כז סעיף ו